

Demokrati glasovi

Štev. 225

Lienz, sobota 26. oktobra 1946.

Leto 2.

ATTLEE ZOPER KOMUNISTE

Angleški ministrski predsednik Attlee je dne 24. oktobra govoril na 4. seji letnega kongresa angleških delavskih strokovnih društev (sindikátov). Kakor poroča angleška uradna agencija Reuter, je tako-le govoril:

"Ena izmed žalitev v današnjem svetovnem položaju je tudi ta, da ruska vlada namenoma preperejuje obževanje ruskega naroda z drugim svetom. Ruski narod ne sme zvedeti, kaj njihovi soljudje po drugih delih sveta delajo in mislijo. Ruski listi prinašajo strahotno zmališena poročila o svetu zunaj Sovjetske zveze. Med narode postavljajo veliko obzidje, zrajeno iz same nevednosti in sumničenja"

Nato je Attlee nadaljeval: "Mi bomo še naprej storili vse, kar bomo le mogli, da Organizacijo Združenih Narodov privedemo do uspešnega cilja. Naš cilj je ta, da bi zgradili mir na varni podlagi, ne smemo pa prezreti, da so v današnjem svetu znamenja, ki to naše delo motijo. Dokler zato ne bomo v organizaciji bolj napredovali, moramo obdržati oboroženo silo, ki nam je potrebna, če hočemo svojo dolžnost dovršiti. Poštevati moramo nauk, ki sta nam ga dali dve veliki svetovni vojski. Pri nas v naši deželi imamo sicer majhno, zato pa toliko bolj vlasno skupino ljudi, ki ob vsaki priliki skuša napadati politiko britanske vlade in si državne trdit, da je vsega, najse zrodi karkoli, kriva Anglija.

Besedo demokracija dandanes na vso moč zlorabljuje. O njej največkrat govore ljudje, ki demokratičnih načel niso nikdar razumeli ali uveljavljali. Za komunistično stranko na primer pomeni svoboda to, da se svoboda odtegne vsem tistim, ki se branijo sprejeti komunistično ideologijo. V vsem svojem ravnanju se ti ljudje ravnaajo po tem le geslu: če je kje na svetu komunistična stranka - brez ozira na porabljena sredstva - prišla na oblast, se to imenuje demokracija! Takoj pa so bile osumljene volitve na Grškem, ki so bile izvršene pod mednarodno kontrolo, ki pa so dale protikomunistično večino. Na drugi strani pa ljudsko glasovanje v deželi, v kateri vladajo komunisti, takoj razglase za "sveti ljudski glas".

Nato je Attlee znova prešel na "obzidje nevednosti in sumničenja" ter tako-le dejal: "Človek bi mislil, da so ruski oblastniki ponosni na svoje uspehe v miru in vojski ter da so prepričani, da je njihov sistem najboljši za delavce in da bodo zato pozdravili vsako priliko za tesnejši stik med delavci. Ampak dovolj se le narobe! Tako politiko najgloblje obžalujem! Nam zdaj ne kaže drugega kakor le upanje, da se bo taka politika spremenila. Medtem pa moramo povsod vse storiti, da pospešujemo sporazum!"

TEKMA ZA BEGUNCE

Avstrijska revija "Berichte und Informationen" od 27. septembra prinaša članek o možnosti izseljevanja za tiste begunce, ki se ne bodo hoteli ali mogli vrniti v domovino. Ti se zdaj - pravi

list, vedno bolj vneto pečaje z mislijo, da bi se izselili v čezmorske dežele. Poročilo se seveda nanaša v prvi vrsti na Avstrijo in na prizadete izseljene Nemce (Volksdeutsche), vendar bi v glavnih stvareh utegnilo veljati tudi za slovenske begunce.

Poročilo pravi, da je zavezniški "meddržavni begunski odbor (Intergovernmental Committee of refugees)" v zvezi ne le z južno-ameriškimi državami, marveč tudi z dominiji britanskega imperija, da pa uspeh pogajanj še ni znan. Nato pa poročilo tako-le pravi:

"Kažejo pa se že razna prizadevanja, ki bodo gotovo važna: Južno-ameriške države se zelo zanimljejo za priseljevanje dragocenih in odpornih naseljencev, zlasti kmetov. Žele si jih ne le zato, da bi njihova država narastla prej kakor pa njihove sosedje, marveč si jih žele tudi z gospodarskih in socioloških vidikov. Zakaj tega, kar naj te dežele obožati, to je poljedelstvo, se tamkajšnji ljudje vedno bolj otepljejo. Zdaj že vidimo, da so te dežele že začele tekrovati za naseljence.

Medtem ko prejšnji naseljenci tamkaj niso mogli ničesar zahtevati, bodo ti, ki se bodo zdaj odločili za izselitev v celih skupinah, bržkone imeli bistveno boljši položaj. Tamkajšnje dežele jim že zdaj ponujajo zemljo, kjer in kolikor je žele, finančno podporo, ustanavljanje gospodarskih zadrug za gospodarsko okrepitev naseljencev in še mnogo drugih ugodnosti. Kočljivo pa je, da marsikatera teh skupin hoče svojo narodnost in vero ter druge pridobitve varovati in ohraniti. Večina južno-ameriških držav pa želi naglo kulturno in versko spojitve, zato bi nerade videle strnjeno naselitev teh skupin. Pričakovati pa smemo, da bo vedno večji interes za te naseljence tudi v tem vprašanju dosegl marsikako popuščenje v korist narodnih skupin."

Tako to vprašanje gleda omenjeni avstrijski list, ki ima pred očmi razmere nemških beguncev, med katerimi je mnogo protestantov, kar je ravno najbolj kočljiva točka pri naseljevanju v južni Ameriki.

PARISKI MISIJON

Tako se imenuje v začetku 1944 leta ustanovljena katoliška organizacija za misijone med pariškim delavstvom. Svoj "sedež" v kolikor ga moremo tako imenovati, ima v okraju Paris - Montreuil, kjer je tudi glavni stan francoskega komunizma. Točasno deluje v tej organizaciji 17 duhovnikov in 40 mladih lajikov, ki posvečajo svoje življenje izključno nalogam katoliškega apostolata. Živijo v popolnem uboštva, duhovniki se razlikujejo od delavcev niti v ponašanju niti v obleki, ves prosti čas prebijejo z njimi. Izhajajo povečini iz inteligentnih krogov, eden izmed obeh ustanoviteljev je abbé Godin, ki je napisal tudi že več molitvenikov za delavce.

V materijalnem oziru se člani prepuščajo v brezpozojnem zaupanju edino v božjo Previdnost, ki jim pomaga iz vsake zadrege. Svoje skromno imetje po zledu prvih kristjanov uporabljajo skupno, velikodušno pa je na razpolago tudi njihovim katoliškim in komunističnim delavskim tovarišem. Neprav se za vsako važnejšo odločitev prej skupno posvetujejo, ne žive v redovni skupnosti, da jih ne bi pravila omejevala pri delu, in da se ne bi tako odvojili od delavcev.

Vse to podjetje, ki ga je cerkvena oblast v celoti odobrila, razveseljivo napreduje. Že nad 100 duhovnikov je zaprosilo za sprejem v misijon, a izbira je silno stroga. Prestopi v katoliško Cerkev se množe, celo duhovniški poklici v tem izrazito komuni-

stičnem okolju niso nobena redkost. Ustanovitelji grade na skušnji, da ima krščanstvo velik uspeh le, ako ga radikalno urešničijo in uporabljajo. Duhovniki, katere okolica pozna in kot take priznava, imajo osebno stike tudi z voditelji komunistične stranke ter se često udeležujejo njihovih zborovanj in razprav. Neprav odklanjajo marksistične nauke kot nemogoče, so prepričani o potrebi in bodočnosti socijalnih sprememb, katere hočejo podpirati in razlagati s popolnim krščanskim načinom življenja.

("Inf.D." 20.9.1946.)

MOČ STROKOVNIH ORGANIZACIJ V AMERIKI

Poleg impozantne palače največjega avtomobilskega podjetja na svetu, ki zaposluje danes okrog 200.000 delavcev, General Motors Corporation v Detroitu, stoji neznatno poslopje, na čigar vratih so samo črke: UAW-CIO. V mali hiši je sedež Zveze združenih avtomobilskih delavcev (United Automobile Workers), ki je del kongresa industrijskih organizacij.

Ameriška Zveza avtomobilskih delavcev je največja strokova organizacija na svetu, ki je imela med vojsko nad 1 milijon članov, danes pa jih ima še vedno nad 500.000. Vzrok nazadovanja je deloma sprememba obratov v mirnodobsko poslovanje, deloma so pa notranje razprtije, ki pretresajo Zvezo. Je pa tudi najuspešnejša organizacija tako v Ameriki, kot na vsem svetu, je moč, ki je s štrajkom prisilila na kolena mogočno General Motors, dosegla od Chryslerja, da jo je priznal za polnovredno povodbeno stranko, in ustrahovala trdovrstnega Forda, ki dolgo ni trpel v svojih podjetjih nobenih strokovnih organizacij.

Zveza avtomobilskih delavcev je pravi tip novih strokovnih organizacij v Ameriki. Stare organizacije je organizirala Ameriška delavska zveza (American Federation of Labor = A.F.of L.), in sicer po načelu posebnih, poklicnih združenj za izučene strokovne delavce, ključavničarje, zidarje, električarje, kurjače, mlazarje, slikarje, grafičarje itd. Razvoj industrijske tehnike, ki je omogočil neizučeni ali samo priučeni delavcu zamenjati pri stroju izučene obrtnika in strokovnega delavca, je prehitel gornja načela. V jeklarski, avtomobilski in gumi-industriji se je razvil čisto nov tip delavstva. V svoji knjigi "Moje življenje in delo" je 1926 Henry Ford ugotovil, da je v njegovih obratih 34% takih del, za katera je potreben samo 1 dan, da se jih je mogoče priučiti, 36% del zahteva učno dobo do enega tedna, 20% do enega leta in samo 1% za katerega se je treba pripravljati več kot 1 leto. Zato se je pokazala potreba, posebej organizirati povečini nestrokovne delavce v velikih industrijskih podjetjih, za katere v A.F.of L. ni bilo prostora.

Bila je velika napaka voditeljev stare, 1881 ustanovljene strokovne zveze A.F.of L., da niso spoznali novega položaja. Sicer so zvezam neizučeni ali priučeni delavcev začasno dovolili vstop v A.F.of L., a njihov razvoj so ovirali. Ker so radi tega odnosi znotraj organizacije postali zelo napeti, so jih leta 1938 enostavno vrli iz zveze. Izključene zveze so se končno združile v novi strokovni zvezi, katero so imenovali Congress of Industrial Organisations (CIO). V zgodovini ameriškega delavskega gibanja se je s tem pričela nova doba. Delavci modernih veleindustrij so se množično pridruževali CIO. Gumijevi, avtomobilski, steklarski, jeklarski, radijski, cementni, konzervni delavci, vsi ti in njihovi tovariši v podobnih industrijah so se trdno združili v vrstah CIO. Delavci in nameščenci različnih gospodarskih panog, ki kaj takega, kot so strokovne organizacije, doslej še poznali niso,

so pristopali k novi bojni delavski zvezi: poljedelski delavci, pisarniški nameštenci, trgovsko in prodajno osebje itd. itd. Strokovničarstvo je silno napredovalo. Od 800.000 jeklarskih delavcev jih je bilo l. 1935 organiziranih le 9200, 1937 pa že pol milijona. Od 500.000 avtomobilskih delavcev je bilo leta 1935 organiziranih še le 35.000, dve leti pozneje pa že 375.000 itd. Stara A.F.of L. je v 56 letih svojega obstoja mogla zbrati v svojih vrstah do leta 1937 le 3 milijone članov - od skupno 38 milijonov delavcev. Nova CIO pa je po dveletnem obstoju imela leta 1937 že 4 milijone članov.

Vsled tolikšnega uspeha pri CIO se je končno zdramila tudi A.F.of L, ter so njeni voditelji pričeli spoštovati in zbirati tudi nestrokovne delavce. Med obema Zvezama je nastalo neke vrste teknovanje. Vsekakor je silno naraslo tudi članstvo v A.F. of L., ki šteje danes že okroglo 7.6 milijonov članov. V tem številu je že všteti 600.000 rudarjev, ki so se pred kratkim pod vodstvom svojeglavnega in omahljivega predsednika Lewisa priključili zopet stari strokovni zvezi. V izven navedenih glavnih dv-organizacij, so še razne zveze železničarjev in druge manjše skupine s skupno 1.7 milj. članov, ker ima CIO trenutno 6 milijonov članov, je danes organiziranih v strokovnih organizacijah skupaj 14.7 milijonov ameriških delavcev in delavk t.j. 30% vsega delavstva. To že ni veliko, vendar pa v primeri s stanjem pred 10 leti velikanski napredek. V zvezi s tem so se v zadnjih letih silno izboljšale plače in druge delavske razmere. V mnogih slabo plačanih poklicih so se plače podvojile; v industrijah se vedno bolj uveljavlja 40 urni teden, vsa podjetja morajo priznavati plačane dopuste. Strokovne organizacije so v življenju Združenih držav moč prvega reda, tudi politično, odkar je bil pri CIO ustanovljen politični akcijski odbor, ki poleg demokratov in republikancev predstavlja že kar tretjo stranko.

= : =

DANES GOVORI SV. OČE PO RA- s severne goriške postaje (bo-
DIU. Vatikanski radio 25. t. m. hinjska proga). Ves material je
poroča, da bo dne 26. t. m. ob 6 že izginil iz Gorice. Ko so ita-
uri zvečer po radiu govoril sv. lijanske oblasti odpeljale že mn-
Oče 8. narodnemu katehetskemu go varonov, so zdaj začeli odvi-
kongresu v Ameriki. Govor bo od- jati železniške tračnice.
dajal vatikanski radio na kratkem
valu 19.84 m. Priključen pa bo
tudi italijanski radio, ki bo
oddajal na kratkem valu 20.36 m
in 15.52 m.

O ATTLEEJEVEM GOVORU. London, Ko so oficirji - zastopniki voja-
25. okt. Angleški listi mnogo ške repatriacijske komisije - za-
pišejo o tem Attleejevem govoru. puščali taborišče, je nekdo na
Naglašajo, da je Attlee govoril njihov avto vrzel ročno granato,
"pogumno in modro." ki je eksplodirala nekaj metrov
pred vozom.

ITALIJANI IZPRAZNJUJEJO KRZMARJI, ki bi sprejeli do-
GORICO! Agencija "Tass" poroča: bro službo v svoji stroki, naj se
Radio Belgrad poroča iz Trsta, takoj priglasijo "Majeršiču v
da italijanske oblasti nepresta- slov. pisarni v lienškem taborišču.
no odvažajo železniški material